

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 24 stycznia 2024 r. zastrzeżenia odnośnie odmowy udostępnienia dokumentów załączonych do wniosku Zastępcy Prokuratora Okręgowego w R., sygn. akt [...], w sprawie o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X.Y. - sędziego Sądu Rejonowego w W. za przestępstwo z art. 177 § 1 k.k.

na podstawie art. 80 § 2f i 2g ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych – powoływanej dalej jako: u.s.p.

postanowił:

nie uwzględnić zastrzeżenia Zastępcy Prokuratora Okręgowego w R., co do możliwości udostępnienia X.Y. - sędziemu Sądowi Rejonowego w W. oraz ewentualnie ustanowionemu obrońcy, dokumentów załączonych do wniosku Zastępcy Prokuratora Okręgowego w R. z dnia 14 listopada 2023 r., sygn. akt [...], o podjęcie uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X.Y. – sędziego Sądu Rejonowego w W. za przestępstwo z art. 177 § 1 k.k. i zezwolić SSR X.Y. oraz ewentualnie ustanowionemu obrońcy, na zapoznanie się z dokumentami dołączonymi do przedmiotowego wniosku.

UZASADNIENIE

W dniu 17 listopada 2023 r. do Sądu Najwyższego Izby Odpowiedzialności Zawodowej wpłynął wniosek Zastępcy Prokuratora Okręgowego w R. z dnia 14 listopada 2023 r., sygn. akt [...], w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X.Y. – sędziego Sądu Rejonowego w W. za czyn z art.

177 § 1 k.k. We wniosku tym w pkt 2 prokurator zawarł zastrzeżenie, że załączone do niego dowody nie mogą być udostępnione zarówno SSR X.Y., jak i ewentualnie ustanowionemu obrońcy, ze względu na dobro postępowania przygotowawczego i w konsekwencji skierowanie sprawy na posiedzenie i wydanie przez Sąd Dyscyplinarny zarządzenia o odmowie wglądu do dokumentów dołączonych do wniosku – w wypadku złożenia takiego wniosku. W uzasadnieniu wskazano na potrzebę zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania i poszukiwania pozostałych źródeł dowodowych. Podniesiono, że znajomość materiałów umożliwiłaby przygotowanie linii obrony oraz dostosowanie wyjaśnień i procesowych oświadczeń do ustaleń śledztwa. Poza tym według Autora wniosku udostępnienie materiałów procesowych przed realizacją czynności procesowych mogłoby wpłynąć na bieg śledztwa i jego efektywność.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zastrzeżenie odmowy wglądu do dokumentów załączonych do wniosku Zastępcy Prokuratora Okręgowego w R. z dnia 14 listopada 2023 r., sygn. akt [...], nie zasługiwało na uwzględnienie.

Analiza przedstawionego Sądowi Najwyższemu materiału dowodowego nie pozwala bowiem na przyjęcie, iż jego udostępnienie zainteresowanej X.Y. - sędziemu Sądowi Rejonowego w W., bądź ewentualnie ustanowionemu obrońcy, może niekorzystnie wpłynąć na dobro postępowania przygotowawczego.

Z art. 80 § 2f zd. 1 u.s.p. jasno wynika, iż sędzia objęty postępowaniem o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej ma prawo wglądu do dokumentów mających wskazywać na istnienie dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez niego przestępstwa. Ustawodawca wprowadził tym samym domniemanie, iż wgląd sędziego do powyższych materiałów nie wpłynie niekorzystnie na dalszy bieg postępowania karnego, a ograniczenie dostępności do wiedzy o podjętych w dotyczącej go sprawie ustaleniach kończy się z chwilą złożenia wniosku w sądzie dyscyplinarnym. W sytuacji jednak, gdy wnioskujący prokurator złoży zastrzeżenie odmowy dostępu do uprzednio wspomnianych materiałów, ostateczną decyzję w tym przedmiocie podejmuje sąd dyscyplinarny,

który po ich weryfikacji decyduje o obowiązywaniu normatywnego uprawnienia zainteresowanego do zapoznania się z dowodami załączonymi do wniosku.

Podkreślenia wymaga, iż Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 28 listopada 2007 r., sygn. akt K 39/07, LEX nr 319447, badając zgodność z Konstytucją RP ówczesnej treści przepisów art. 80 § 2f i 2g u.s.p. potwierdził, iż w toku postępowania immunitetowego sędziemu objętemu wnioskiem przysługuje prawo do obrony, a tym samym dostęp do materiałów przedstawionych przez wnioskodawcę. Zaznaczono przy tym, iż wszczęciu postępowania immunitetowego nie muszą towarzyszyć wszystkie gwarancje i instrumenty ochronne towarzyszące prawu do obrony i możliwe - a w niektórych wypadkach wręcz konieczne - jest wykluczenie dostępu do dowodów załączonych do wniosku. Należy mieć, jednakże w polu widzenia, iż takowa decyzja poważnie ogranicza przysługujące sędziemu prawo do obrony, wobec czego sąd dyscyplinarny winien stwierdzić, iż zapoznanie się z dokumentacją załączoną do wniosku przez zainteresowanego sędziego lub jego obrońcę stanowi realne zagrożenie dla prawidłowego biegu postępowania przygotowawczego.

Należy również zauważyć, że prokurator - jako organ postępowania przygotowawczego - określa jego przedmiot, zakres i cel, a także wyznacza kierunek podejmowanych czynności procesowych. Rolą sądu dyscyplinarnego nie jest zatem samodzielne poszukiwanie przyczyn złożonego zastrzeżenia i argumentowanie negatywnego wpływu udostępnienia akt. Zastrzeżenie dokonane na podstawie art. 80 § 2f zd. 2 u.s.p. winno zatem wskazywać skonkretyzowane i osadzone w rozpoznawanej sprawie przesłanki, które znajdują potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji i są realnie związane z dobrem postępowania przygotowawczego. Tylko bowiem precyzyjne określenie rzeczywistego jego zagrożenia umożliwia przyjęcie, iż zastrzeżenie prokuratora nie ma arbitralnego charakteru.

Śledztwo prowadzone przez Prokuraturę Okręgową w R. o sygn. akt [...], dotyczy wypadku drogowego, który miał miejsce w dniu 28 marca 2022 r. na ulicy [...] w W. W sprawie przesłuchano w charakterze świadków osoby mogące dysponować wiedzą o tym zdarzeniu, byli to m.in. naoczni świadkowie wypadku, przybyli na miejsce funkcjonariusze Policji oraz pokrzywdzona, uzyskano również

stosowne opinie biegłych, w tym zgromadzono dokumentację medyczną, dokonano oględzin miejsca wypadku drogowego i pojazdu, zgromadzono nagrania oraz dokumentację fotograficzną. Należy zauważyć, że śledztwo w przedmiotowej sprawie jest prowadzone od około dwóch lat i w zasadniczej części materiał dowodowy w analizowanej sprawie został już zebrany i zabezpieczony.

Mając zatem na uwadze powyższe, wskazać należy, iż na gruncie niniejszej sprawy brak jest podstaw do stwierdzenia okoliczności uzasadniających odmowę udostępnienia akt X.Y. - sędziemu Sądu Rejonowego w W. oraz ewentualnie ustanowionemu obrońcy. W ocenie Sądu Najwyższego, prokurator składający wniosek wraz z zastrzeżeniem nie podał konkretnych powodów, dla których podjął taką decyzję, nie wykazał przy tym istnienia konkretnego i realnego zagrożenia dla dobra przedmiotowego postępowania. Argumentacja w tym zakresie sprowadza się bowiem jedynie do powoływania hipotetycznych przypuszczeń, nieskonkretyzowanych zagrożeń i wyrażen natury ogólnej. Odmowa udostępnienia zgromadzonej dokumentacji z uwagi na ewentualną możliwość przeprowadzenia bliżej nieokreślonych dowodów, jak też wpływania w inny sposób na bieg prowadzonego śledztwa, nie jest uzasadniona i brak jest tym samym podstaw do uwzględnienia zastrzeżenia wnioskodawcy.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.

[M. T.]

[ał]